

Sygnatura akt IX C 549/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 13-05-2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Jolanta Malik

Protokolant:Maja Zając

po rozpoznaniu w dniu 29.04.2014 we W.

sprawy z powództwa B. D.

przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz powoda B. D. kwotę 50.000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi następująco :

- od kwoty 30.000 zł od dnia 27.09.2011 do dnia zapłaty,

- od kwoty 20.000 zł od dnia 26.07.2012 do dnia zapłaty,

II. ustala, iż strona pozwana będzie ponosić odpowiedzialność na przyszłość za skutki wypadku z dnia 22.06.2008 w związku z doznanymi przez powoda obrażeniami ciała

III. dalej idące powództwo oddala,

IV. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,

V. nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia kwotę 1296,64 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powód był zwolniony

Sygnatura akt IX C 549/12

UZASADNIENIE

Powód B. D. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwoty 50 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 27 września 2011 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w wyniku potrącenia go na oznakowanym przejściu dla pieszych przez kierującego pojazdem, który nie posiadał ważnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, doznał znacznych obrażeń ciała. Powód podlegał długoterminowej hospitalizacji, a po jej zakończeniu podjął dalsze leczenie. Przebieg oraz zastosowane metody leczenia miały dla powoda charakter uciążliwy. Powód został na dłuższy okres „przykuty” do łóżka szpitalnego i wiązało się z powstaniem odleżyn i koniecznością ich leczenia, co dodatkowo zwiększyło rozmiar szkody. Pomimo zastosowania specjalistycznego leczenia powód nie powrócił do stanu sprzed wypadku. U powoda ustalono niepełnosprawność w stopniu znacznym, która następnie ustalona została w stopniu umiarkowanym. Przebyte urazy uniemożliwiają powodowi wykonywanie wyuczonego zawodu murarza i jedynym źródłem utrzymania powoda są świadczenia uzyskiwane z pomocy społecznej. Sytuacja w jakiej znalazł się

powód, a w szczególności jego niepełnosprawność jest bardzo dla niego uciążliwa, co potęguje doznaną w wyniku wypadku krzywdę. Strona pozwana przyjęła odpowiedzialność za szkodę i wypłaciła powodowi kwotę 50 000 zł. Żądanie dopłaty dalszego zadośćuczynienia nie zostało przez stronę pozwaną uwzględnione. Ustalony przez stronę pozwaną trwały uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 36 % zdaniem powoda uznać należało za zaniżony w świetle rozmiaru szkody na jego osobie.

(k. 2 – 6)

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana podniosła, iż uznała swoją odpowiedzialność i wypłaciła na rzecz powoda zgodnie z roszczeniem kwotę w wysokości 50 000 zł. Roszczenie powoda jako w pełni zaspokojone wygasło i powództwo powinno być zostać oddalone. W świetle okoliczności faktycznych sprawy dopłata do wypłaconej przez stronę pozwaną kwoty skutkowałaby przekroczeniem kompensacyjnego charakteru zadośćuczynienia. Powód w czasie wypadku pozostawał pod wpływem alkoholu. Od daty wypadku nie ujawniła się żadna nowa krzywda, która uzasadniałaby dochodzoną dopłatę do zadośćuczynienia. Wszystkie okoliczności wypadku zostały uwzględnione w wypłaconej już kwocie. Powód sam ocenił wysokość swojej krzywdy na 50 000 zł i dopiero po zaakceptowaniu tej kwoty przez stronę pozwaną, uznał, że jego krzywda była większych rozmiarów niż przypuszczał. Długotrwały przebieg leczenia, w tym opóźnione zrastanie się złamanych kości oraz umiarkowana niepełnosprawność fizyczna powoda jest równocześnie wynikiem kilku współistniejących, samoistnych lub powstałych z innych powodów schorzeń, a także warunków osobistych powoda w postaci przewlekłego nadużywania alkoholu, za które strona pozwana nie może ponosić odpowiedzialności. Roszczenie o zadośćuczynienie w dochodzonej pozwem kwocie przekracza ramy poniesionej krzywdy, jest nieadekwatne i wygórowane w świetle wypłaconej już przez stronę pozwaną kwoty oraz doznanych przez powoda obrażeń. Powód błędnie określił termin początkowy dochodzonych odsetek. Nieuzasadnione byłoby obciążanie strony pozwanej skutkami spóźnionego prezentowania materiału dowodowego w postaci odsetek ustawowych. Konkretyzacja wysokości świadczenia następuje dopiero w momencie wyrokowania. Strona pozwana jest zobowiązana wypłacić w terminie 30 dni od dnia przekazania akt szkody jedynie kwoty bezsporne, w których odpowiedzialność nie budzi zastrzeżeń, jak również wysokość świadczenia została ustalona w sposób prawem przewidziany.

(k. 65 – 67)

Pismem z dnia 8 kwietnia 2014 roku powód rozszerzył żądanie pozwu domagając się ustalenia, iż strona pozwana ponosić będzie odpowiedzialność na przyszłość za skutki wypadku z dnia 22 czerwca 2008 roku w związku z doznanymi przez powoda obrażeniami ciała. Strona pozwana w piśmie z dnia 9.04.2014 wniosła o oddalenie tego żądania

(k. 251, 252)

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny :

W dniu 22 czerwca 2008 roku o godz. 10¹⁰ we W. na skrzyżowaniu ulic (...) przechodzący przez jezdnię na oznakowanym przejściu dla pieszych powód B. D. potrącony został przez nieznanego kierującego pojazdem marki A. (...) oznaczonego celnymi tablicami rejestracyjnymi Republiki Federalnej Niemiec o numerze (...), które ważne były do dnia 13 listopada 2006 roku. Sprawca po potrąceniu powoda odjechał z miejsca zdarzenia nie zatrzymując się.

W chwili zdarzenia powód miał 0,3 ‰ alkoholu etylowego w krwi.

Dowód :

- **notatka urzędowa K. we W. z 22.06.2008 r., k. 9, 10,**

- **sprawozdanie z przeprowadzonych badań krwi, k. 71,**
- **przesłuchanie powoda, k. 90, 91**

Bezpośrednio z miejsca wypadku powoda przewieziono karetką ratunkową do (...)Szpitala (...)we W.. U powoda rozpoznano uraz wielonarządowy, wstrząs krwotoczny, krwiak śródmózgowy pourazowy, zespół majaczeniowy, zwłknięcie prawego stawu barkowego, złamanie otwarte nasady dalszej kości łokciowej prawej, złamanie kości podudzia prawego i lewego, złamanie przekrętarzowe kości udowej prawej, złamanie żeber II – VIII po stronie prawej i VI, VII po stronie lewej, ranę płatową ściany klatki piersiowej, ranę tłuczoną głowy. Uraz wielonarządowy i krwiak śródmózgowy spowodowały u powoda w trakcie leczenia szpitalnego zaburzenia oddechowo – krążeniowe wraz z zaburzeniami świadomości. Powód przebywał na Oddziale Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej od dnia 22 czerwca 2008 roku do dnia 24 czerwca 2008 roku oraz od dnia 27 czerwca 2008 roku do dnia 4 grudnia 2008 roku, a na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii od dnia 24 czerwca 2008 roku do dnia 27 czerwca 2008 roku. W związku z długotrwałym leżeniem u powoda wystąpiły odleżyny okolicy krzyżowej. Dnia 27 czerwca 2008 roku wykonano u powoda repozycję zamkniętą stawu barkowego prawego i kości piszczelowych, założono opatrunki gipsowe na obie kończyny dolne i kończynę prawą górną oraz opracowano rany okolic powłoki prawej połowy klatki piersiowej. W dniu 8 lipca 2008 roku wycięto tkanki martwicze podudzia prawego. Dnia 16 lipca 2008 roku po założeniu wyciągu bezpośredniego za nasadę dalszej kości udowej prawej dokonano operacyjnej repozycji i stabilizacji złamania przekrętarzowego kości udowej prawej. W dniu 18 lipca 2008 roku dokonano ponownego unieruchomienia kończyny dolnej prawej w opatrunku gipsowym. W dniu 16 października 2008 roku wycięto odleżyny i dokonano plastyki płatem skórno – tłuszczowym okolicy krzyżowej. Ponowną plastykę okolicy krzyżowej wykonano dnia 19 listopada 2011 roku. W dniu 20 listopada 2008 roku wykonano leczenie opatrunkowe utrzymującej się odleżyny okolicy krzyżowej.

W dniu 8 grudnia 2008 roku powód przyjęty został z powodu 4 napadów padaczkowych do Kliniki (...). U powoda rozpoznano padaczkę objawową, wielogniskowe naczyniopochodne uszkodzenie mózgu, połowiczny kurcz twarzy, pourazowe uszkodzenie nerwu strzałkowego prawego i stan po urazie wielonarządowym. Hospitalizacja powoda trwała do dnia 17 grudnia 2008 roku.

Od dnia 12 marca 2009 roku powód kontynuował leczenie w (...) sp. z o.o.we W.w Poradni Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej oraz w Poradni Neurologicznej. Leczenie trwa nadal.

W okresie od dnia 17 sierpnia 2009 roku do dnia 15 listopada 2009 roku powód wymagał opieki osób trzecich w wymiarze 1,5 godz. dziennie.

Dowód :

- **notatka urzędowa K. we W. z 22.06.2008 r., k. 9, 10,**
- **karta informacyjna z 27.06.2008 r., k. 14,**
- **zaświadczenie lekarskie z 30.07.2008 r., k. 15,**
- **karta informacyjna z 17.12.2008 r., k. 16 – 18,**
- **karta informacyjna z 29.01.2009 r., k. 19 – 21,**
- **historia choroby, k. 22 – 32,**
- **zaświadczenie lekarskie z 16.07.2010 r., k. 34,**
- **zaświadczenie lekarskie z 23.07.2009 r., k. 36,**

- **zaświadczenie lekarskie z 3.08.2010 r., k. 37, 38,**
- **opinia lekarska z 02.12.2011 r., k. 54 – 56,**
- **przesłuchanie powoda, k. 90, 91**

Orzeczeniem z dnia 11 sierpnia 2008 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. zaliczył powoda od dnia 24 czerwca 2008 roku do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym. Orzeczeniem z dnia 26 października 2009 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. zmienił od września 2009 roku stopień niepełnosprawności powoda na umiarkowany. Wskazano, iż powód może podejmować zatrudnienie niewymagające dużego wysiłku fizycznego oraz dobrej sprawności lokomocyjnej.

Dowód :

- **orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 11.08.2008 r., k. 39,**
- **orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 26.10.2009 r., k. 40, 41**

Śledztwo w sprawie wypadku prowadzone było przez Komendę Miejską Policji we W. pod sygnaturą akt 1Ds 2205/08. Postanowieniem z dnia 28 listopada 2008 roku śledztwo zostało zawieszono. Postanowienie o zawieszeniu śledztwa zatwierdzone zostało przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej Wrocław – Śródmieście dnia 5 grudnia 2008 roku. Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Wrocław – Śródmieście z dnia 8 lutego 2012 roku podjęto zawieszono śledztwo, które następnie prowadzone było pod sygnaturą akt 1Ds. 712/12. Postanowieniem z dnia 24 lutego 2012 roku śledztwo zostało umorzone wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa. Postanowienie o umorzeniu śledztwa zatwierdzone zostało przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej Wrocław – Śródmieście dnia 7 marca 2012 roku.

Dowód :

- **postanowienie o zawieszeniu śledztwa, k. 11,**
- **zatwierdzenie postanowienia o zawieszeniu śledztwa, k. 12,**
- **postanowienie o podjęciu zawieszono śledztwa, k. 130, 131 akt śledztwa o sygn. 1Ds. 712/12,**
- **postanowienie o umorzeniu śledztwa, k. 138, 139 akt śledztwa o sygn. 1Ds. 712/12,**
- **zatwierdzenie postanowienia o umorzeniu śledztwa, k. 140 akt śledztwa o sygn. 1Ds. 712/12**

Powód w dniu 28 czerwca 1978 roku uzyskał tytuł czeladnika w rzemiośle murarstwo.

W dacie zdarzenia powód był osobą bezrobotną utrzymującą się z prac dorywczych świadczonych w charakterze murarza.

Przed wypadkiem powód był osobą całkowicie sprawną fizycznie. Pogorszenie stanu zdrowia wywołane przebytymi urazami uniemożliwia powodowi podjęcia pracy zarobkowej.

W dniu 29 listopada 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we W. przyznał powodowi zasiłek stały począwszy od dnia 1 listopada 2011 roku do dnia 30 listopada 2012 roku w kwocie 361,11 zł. Powód nadal otrzymuje zasiłek z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we W..

Dowód :

- **świadczenie czeladnicze, k. 42,**

- **decyzja o przyznaniu zasiłku stałego, k. 43, 44,**
- **przesłuchanie powoda, k. 90, 91**

Posiadacz pojazdu marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nie zawarł żadnej umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Dowód :

- **notatka urzędowa K. we W. z 22.06.2008 r., k. 9, 10,**
- **informacja strony pozwanej z 15.09.2008 r., k. 13**

Pismem z dnia 23 września 2008 roku pełnomocnik powoda zgłosiła do (...) S.A. szkodę z dnia 22 czerwca 2008 roku wnosząc o wszczęcie w imieniu strony pozwanej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. postępowania likwidacyjnego i zapłatę kwoty 50 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

(...) S.A. ustalił łączny uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 36 %.

Strona pozwana wypłaciła powodowi zadośćuczynienie w kwocie 50 000 zł oraz koszty opieki osób trzecich w kwocie 2 622 zł.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2011 roku pełnomocnik powoda zwrócił się do strony pozwanej o dopłatę kwoty 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Dowód :

- **zgłoszenie szkody przez pełnomocnika powoda, k. 45, 46,**
- **orzeczenie lekarskie z (...) S.A., k. 50 – 53,**
- **zawiadomienie z 9.11.2009 r., k. 70,**
- **pismo pełnomocnika powoda z 30.08.2011 r., k. 48, 49**

W wyniku wypadku u powoda rozpoznany został przez biegłych sądowych:

- stan po złamaniu żeber od II do VIII po stronie prawej, bez odmy, wygojony bez cech niewydolności oddechowej;
- stan po złamaniu przekrętarszym kości udowej prawej leczony operacyjnie, wygojony z ubytkiem ruchomości biodra;
- stan po złamaniu kości podudzia prawego, leczony zachowawczo, wygojony z niestabilnością boczną, częściowym uszkodzeniem nerwu strzałkowego i artrozą chrząstki stawowej;
- stan po złamaniu kości podudzia lewego, leczony zachowawczo, wygojony z bardzo dużą artrozą chrząstki;
- częściowe pourazowe uszkodzenie nerwu strzałkowego prawego,
- stan po otwartym złamaniu nasady dalszej kości łokciowej prawej, leczony zachowawczo, wygojony z ubytkiem ruchomości nadgarstka.

W następstwie złamań kości kończyn dolnych powstały zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych oraz stawu biodrowego prawego ograniczające zakres ruchomości stawów bez istotnego upośledzenia ich funkcji. Uszkodzenie

częściowe nerwu strzałkowego prawego utrudnia pełny zakres zginania grzbietowego stopy, ale nie powoduje istotnych zaburzeń chodu.

Przebyty uraz głowy nie wpłynął na rozwój bądź intensyfikację rozpoznanej jeszcze przed wypadkiem epilepsji.

Uraz głowy spowodował powstanie krwiaka podczepcowego i drobnego krwiaka w okolicy skroniowej prawej.

Łączny uszczerbek na zdrowiu powoda ustalony został w wysokości 55 %.

Stan zdrowia powoda nie powinien w przyszłości ulec poprawie. W zakresie stawów mogą pojawić się dalsze zmiany zwyrodnieniowe będące pochodną przebytych urazów oraz starzenia się organizmu, a ich leczenie wymagało będzie zażywania leków oraz okresowej rehabilitacji.

Bez związku z wypadkiem pozostawały rozpoznane u powoda wieloogniskowe naczyniopochodne uszkodzenie mózgu, zanik mózgu korowo – podkorowy, padaczka objawowa, połowiczy kurcz twarzy po przebytym uszkodzeniu nerwy twarzowego lewego, zespół psychoorganiczny, ZZA w okresie abstynencji, polineuropatia toksyczna.

Dowód :

- ***opinia biegłych sądowych z 3.08.2013 r., k. 206 – 213,***
- ***opinia uzupełniająca biegłych sądowych z 16.02.2014 r., k. 241 – 243,***

* * *

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

Świadczenie strony pozwanej, którego spełnienia powód dochodził w niniejszym postępowaniu, stanowiło żądanie naprawienia krzywdy wyrządzonej przez kierującego pojazdem marki A. (...) oznaczonego celnymi tablicami rejestracyjnymi Republiki Federalnej Niemiec o numerze (...), których termin ważności upłynął dnia 13 listopada 2006 roku, w wyniku potrącenia przechodzącego w sposób prawidłowy oznakowanym przejściem dla pieszych powoda. Danych osoby kierującej pojazdem w chwili zdarzenia nie udało się ustalić, co skutkowało umorzeniem trwającego niemalże 4 lata śledztwa.

Na mocy art. 436 § 1 k.c., samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Jednakowoż w celu ułatwienia dochodzenia roszczeń osobom poszkodowanym w zdarzeniach spowodowanych przez osoby kierujące pojazdami mechanicznymi ustawodawca nałożył na posiadaczy pojazdów mechanicznych obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej. Unormowanie tej materii dokonane zostało w treści ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). Umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikię z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków, o czym stanowi art. 9 ust. 1 wskazanej ustawy. Co do zasady zatem odpowiedzialność z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone ruchem pojazdów mechanicznych ponosi (oprócz sprawcy szkody) zakład ubezpieczeń, z którym posiadacz pojazdu mechanicznego, którego ruch wywołał szkodę zawarł umowę ubezpieczenia. Podstawy odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciela unormowane zostały w treści art. 822 § 1 k.c. Zgodnie z przywołanym przepisem przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,

ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Ustawodawca przewidział jednakże sytuacje, w których sprawca szkody nie wywiązał się z obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, czy też ustalenie osoby sprawcy okazało się niemożliwe. Dlatego też w myśl art. 98 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 3 lit a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na osobie gdy szkoda została wyrządzona w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, a nie ustalono ich tożsamości oraz gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, należy do zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych ciąży również na posiadaczu pojazdu, który nie został zarejestrowany. Na etapie postępowania karnego nie udało się ustalić ani osoby kierującej pojazdem, ani posiadacza pojazdu, zaś sam pojazd posiadał nieważne tablice rejestracyjne Republiki Federalnej Niemiec, a nadto nie została zawarta umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych co do przedmiotowego pojazdu, co uzasadnia istnienie po stronie pozwanej obowiązku naprawienia szkody z dnia 22 czerwca 2008 roku.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Krzywda (niemajątkowa szkoda na osobie) polega na ujemnych przeżyciach poszkodowanego, cierpieniach fizycznych (ból i inne dolegliwości) i psychicznych (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia). Zadośćuczynienie pieniężne ma zaś na celu złagodzenie tych cierpień i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego.

Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 § 1 k.c. ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zgodnie z utrwalonymi w orzecznictwie zasadami obowiązującymi przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego, określając wysokość zadośćuczynienia, Sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień, czas trwania i intensywność cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość skutków czynu niedozwolonego (kalectwo, oszpecenie), prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, rodzaj wykonywanej pracy, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury. Nie bez znaczenia są też takie okoliczności, jak pozbawienie poszkodowanego możliwości osobistego wychowywania dzieci i zajmowania się gospodarstwem domowym lub konieczność korzystania z pomocy innych osób przy prostych czynnościach życia codziennego.

Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie podkreśla się, że wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być „odpowiednia” w tym znaczeniu, że powinna być – przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego – utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (zob. G. Bieniek, [w:] Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia – Zobowiązania. Tom 1, Warszawa 2001, s. 432-433; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001 roku, III CKN 427/00, LEX nr 52766; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 maja 2001 roku, II AKa 81/01, OSA 2001/12/96; por.: M. Nesterowicz, Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 marca 2001 roku, I ACa 124/01, PS 2002/10/130; A. Szpunar, Glosa do wyroku SN z dnia 15 września 1999 roku, III CKN 339/98, OSP 2000/4/66). Przy czym powołanie się przez sąd przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 roku,

I CK 131/03, OSNC 2005/2/40). Zadośćuczynienie ma bowiem wynagrodzić nie tylko ból i cierpienie odczuwane bezpośrednio po zdarzeniu, ale także stanowić rekompensatę za ujemne następstwa wynikłe z wypadku w przyszłości (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, I ACa 812/13, LEX nr 1392159).

Dokonując ustaleń w powyższym zakresie Sąd opierał się w szczególności na opiniach biegłych sądowych M. D. i L. M.. Złożone w niniejszej sprawie przez biegłych sądowych opinie są pełne, jasne i wewnętrznie spójne. Sporządzone zostały rzetelnie przez osoby dysponujące fachową wiedzą i doświadczeniem zawodowym, w oparciu o zgromadzoną w sprawie dokumentację medyczną powoda i po bezpośrednim jego przebadaniu. Biegli sądowi wykorzystali zatem wszystkie dostępne źródła dowodowe, mogące stanowić podstawę dla sporządzenia opinii. Zważywszy na powyższe, opinie te były dla Sądu szczególnie cennym źródłem dowodowym w sprawie. Na ich podstawie Sąd ustalił, że na skutek wypadku powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, który to uszczerbek wyniósł 55 %.

Jak wskazali biegli sądowi skutek urazu z dnia 22 czerwca 2008 roku stanowi ubytek ruchomości biodra prawego, niestabilność boczna i częściowe uszkodzenie nerwu strzałkowego kończyny dolnej prawej, ubytek ruchomości nadgarstka oraz artroza chrząstki stawowej stawów kolanowych, która w zakresie kończyny dolnej lewej ustalona została w stopniu bardzo dużym. Bez związku z przedmiotowym wypadkiem pozostawały natomiast pozostałe schorzenia o podłożu neurologicznym w postaci wieloogniskowego naczyniopochodnego uszkodzenia mózgu, zaniku mózgu korowo – podkorowy, połowiczego kurczu twarzy po przebytych wcześniej uszkodzeniu nerwy twarzowego lewego, zespołu psychoorganicznego, ZZA w okresie abstynencji, polineuropatii toksycznej, a w szczególności epilepsji.

Ustalając odpowiednią sumę należnego powodowi zadośćuczynienia, Sąd uwzględnił doznane przez niego cierpienia fizyczne, a w szczególności rozległość obrażeń, jak również miał na względzie fakt, że powód doznał krzywdy bez swojej winy (potracony na przejściu dla pieszych), a skutki wypadku odczuwa do dnia dzisiejszego. Powód bowiem doznał złamania obu kończyn dolnych, złamania wielu żeber, złamania otwartego prawej kończyny górnej, uszkodzenia prawego stawu barkowego, urazów wielonarządowych, urazów głowy i klatki piersiowej. Uraz wielonarządowy i krwiak śródmózgowi (podczepcowy) spowodowały u powoda w trakcie leczenia szpitalnego zaburzenia oddechow – krążeniowe wraz z zaburzeniami świadomości, co skutkowało kilkudniowym pobytem na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Powód bezpośrednio z miejsca wypadku przewiezony został do (...) Szpitala (...) we W.. Hospitalizacja powoda trwała nieprzerwanie niemalże pół roku i zakończyła się dopiero dnia 4 grudnia 2008 roku. Długi okres leczenia szpitalnego i związanej z nim konieczności przebywania w pozycji leżącej skutkowało powstaniem u powoda odleżyn w okolicy krzyżowej, których leczenie wymagało przeprowadzenia dwóch zabiegów plastycznych. Sam proces leczenia powypadkowych obrażeń wymagał przeprowadzenia zabiegu operacyjnego w celu zespolenia złamanej kości udowej prawej. Po opuszczeniu szpitala powód wymagał dalszego leczenia, które rozpoczęte zostało w (...) sp. z o.o. we W. i nadal jest kontynuowane, a także pomocy osób trzecich. W związku z wypadkiem powód stał się osobą niepełnosprawną. Przestał być osobą sprawną ruchowo, utyka (ubytek ruchomości biodra prawego, niestabilność boczna i częściowe uszkodzenie nerwu strzałkowego kończyny dolnej prawej, ubytek ruchomości nadgarstka oraz artroza chrząstki stawowej stawów kolanowych, która w zakresie kończyny dolnej lewej ustalona została w stopniu bardzo dużym)

Początkowo stopień niepełnosprawności powoda określony został jako znaczny, z czasem jednak został zmniejszony przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. na umiarkowany. Zgodnie z orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności we W. powód może jedynie podejmować zatrudnienie niewymagające dużego wysiłku fizycznego oraz dobrej sprawności lokomocyjnej. Przed wypadkiem powód wprawdzie był osobą bezrobotną, jednakże utrzymywał się z prac dorywczych wykonywanych w charakterze murarza. Obecnie w wyniku odniesionych w wypadku obrażeń powód nie ma możliwości wykonywania wyuczonego zawodu murarza ani też wykonywać znacznego zakresu prac fizycznych, zaś ze względu na wiek (niemalże 60 lat) i dotychczasowe zatrudnienie (prace dorywcze w budowlance) możliwości wyuczenia i wykonywania innego zawodu przez powoda uznać należy za znacznie ograniczone. Ze względu na trudności w znalezieniu zatrudnienia powód utrzymuje się obecnie jedynie ze środków uzyskiwanych z pomocy społecznej, wcześniej zaś mógł zarobić na swoje utrzymanie choćby pracami dorywczymi. Znaczne cierpienia fizyczne związane z przebytymi urazami i procesami leczenia,

długotrwałe unieruchomienie i czas leczenia, utrata sprawności fizycznej na trwałe, pogorszenie możliwości zarobkowania wywarły bez wątpienia również negatywny wpływ na stan psychiczny powoda. Obecnie rokowania co do stanu zdrowia powoda nie są pomyślne. Jak wskazali biegli sądowi istnieją nikłe szanse na poprawę stanu zdrowia powoda.

Nie można nadto uznać, iż powód w jakikolwiek sposób przyczynił się do powstania wypadku, na co naprowadza strona pozwana w odpowiedzi na pozew podając, iż w czasie wypadku był on pod wpływem alkoholu. Jak bowiem ustalono w toku postępowania karnego powód przekraczał jezdnię w sposób prawidłowy i miejscu do tego przeznaczonym i odpowiednio oznakowanym i został potrącony na przejściu dla pieszych. Nie można zatem uznać, iż fakt zawartości alkoholu etylowego (0,3 promila) w krwi powoda miał jakikolwiek wpływ na zaistnienie zdarzenia oraz jego skutki. Okoliczność ta nie pozostaje w ogóle w związku przyczynowym z wypadkiem.

Ustalony przez w postępowaniu likwidacyjnym uszczerbek na zdrowiu powoda na 36% okazał się zatem znacznie niższy niż ustalony na gruncie niniejszego postępowania przez biegłych sądowych na 55%, a zatem wypłacona powodowi na etapie likwidacji szkody kwota zadośćuczynienia nie była wystarczająca do zrekompensowania krzywdy. Dla ustalonego uszczerbku i skutków wypadku dla zdrowia powoda nie ma wpływu choroba alkoholowa powoda. Biegli wyraźnie w opinii rozdzielili skutki wypadku od schorzeń pozostających bez związku z wypadkiem (jak padaczka czy uszkodzenie mózgu). Podkreślenia wymaga, iż trwałe ograniczenia ruchowe powoda oraz rozmiar uszkodzenia ciała jakiego doznał powód w wypadku pozostają bez związku z chorobą alkoholową powoda. Nie można zaś naprowadzać, że przy tak rozległym urazie (złamane dwie nogi, złamana ręka, zwichnięty bark, złamane żebra, uszkodzenie stopy, uraz głowy itd..) powodowi winno przysługiwać niższe zadośćuczynienie z powodu choroby alkoholowej. Również fakt, że powód w okresie około 2 lata przed wypadkiem pozostawał bez stałego zatrudnienia, na co mogła mieć wpływ choroba alkoholowa, nie może prowadzić do wniosku, iż wypadek nie miał wpływu na sferę zawodową powoda i możliwości podjęcia przez niego pracy. Słusznie można bowiem wyciągnąć wniosek, iż gdyby nie niepełnosprawność ruchowa powoda pozostająca w związku z wypadkiem, powód nadal mógłby zarabiać na swoje utrzymanie pracami dorywczymi w branży budowlanej. Obecnie powód jest „skazany” na pomoc socjalną, z której wcześniej nie musiał korzystać.

Żądana przez powoda dopłata do zadośćuczynienia w kwocie 50 000 zł było w ocenie Sądu w świetle powyższych okoliczności odpowiednie w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. Zadośćuczynienie w tej wysokości (łącznie 100.000 zł z wypłaconymi już 5 tys. zł) da powodowi zarówno satysfakcję moralną, jak również finansową, rekompensując – na ile to możliwe – doznane cierpienia za tak rozległe urazy ciała, długotrwałe leczenie i trwałe skutki dla zdrowia skutkując niepełnosprawnością ruchową.

Odsetkach od kwoty zasądzonej orzeczono na podstawie art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Na mocy art. 109 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych roszczenie winno zostać zaspokojone przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania akt szkody. Natomiast w myśl art. 109 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Ponieważ powód domagał się zasądzenia na jego rzecz odsetek od dnia 27 września 2011 roku, zaś strona pozwana w żaden sposób nie kwestionowała faktu otrzymania wezwania o dopłatę zadośćuczynienia w kwocie 30 000 zł do tegoż dnia, w ocenie Sądu nie zaistniały przesłanki do zasądzenia odsetek od kwoty 30 000 zł od dnia innego niż żądanego przez powoda. Żądanie dopłaty kolejnych 20 000 zł wyartykułowane zostało dopiero przez powoda w treści pozwu. Strona powodowa nie była wcześniej wzywana do zapłaty tejże kwoty. Stąd też odsetki od kwoty 20 000 zł należało

zasądzić od dnia 26 lipca 2012 roku tj. od dnia następnego po upływie 14 dni od dnia doręczenia stronie pozwanej pozwu, a nie jak domagał się tego powód od dnia 27 września 2011 roku. W tym też zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Nie sposób było podzielić argumentacji strony pozwanej, że skoro należne zadośćuczynienie ma charakter uznaniowy to należne odsetki winny być zasądzone dopiero poczynawszy od dnia wydania orzeczenia w sprawie. Zbliżony pogląd wyraził Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 24 lutego 2012 roku wydanym w sprawie rozpoznawanej pod sygnaturą akt I ACa 83/12 (LEX nr 1148151), gdzie w charakterze strony pozwanej występował również Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W.. Kwestia terminu zasądzenia odsetek od zadośćuczynienia była również przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 14 stycznia 2011 roku wydanym w sprawie I PK 145/10 (OSNP 2012/5-6/66) Sąd Najwyższy wskazał, iż zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania. Natomiast w wyroku z dnia 29 sierpnia 2013 roku wydanym w sprawie I CSK 667/12 (LEX nr 1391106) Sąd Najwyższy podał, iż zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę, stają się wymagalne po wezwaniu odpowiedzialnego za naprawienie szkody do spełnienia świadczenia odszkodowawczego na rzecz pokrzywdzonego. Od tej zatem chwili biegnie termin do uiszczenia odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Zobowiązany do zapłaty zadośćuczynienia powinien zatem spełnić świadczenie na rzecz poszkodowanego niezwłocznie po otrzymaniu od niego stosownego wezwania do zapłaty skonkretyzowanej kwoty, a jeśli tego nie czyni, popada w opóźnienie uzasadniające naliczenie odsetek ustawowych od należnej wierzycielowi sumy. Przy odpowiedzialności deliktowej wezwanie do zapłaty związane jest z datą doręczenia odpisu pozwu, chyba że strona wykaże istnienie wcześniejszego wezwania przedsądowego.

Na mocy art. 189 k.p.c. ustalono odpowiedzialność strony pozwanej za szkody powoda mogące powstać w przyszłości. Biegli sądowi wskazali w opinii uzupełniającej k. 242, iż wraz z wiekiem stan zdrowia powoda ulegał będzie pogorszeniu- będzie następować progresja zmian zwyrodnieniowych pourazowych. W zakresie stawów mogą pojawić się dalsze zmiany zwyrodnieniowe będące pochodną przebytych urazów , na co nałożą się zmiany zwyrodnieniowe związane z wiekiem. Leczenie zmian tych wymagało będzie zdaniem biegłych zażywania leków oraz okresowej rehabilitacji, a zatem z tego tytułu powód będzie musiał ponosić dodatkowe wydatki. W oparciu więc o ten dowód Sąd uznał, iż powód ma interes prawny w takim ustaleniu.

Orzeczenie o kosztach procesu zostało oparte na przepisie art. 98 k.p.c. – powód wygrał sprawę w całości w zakresie należności głównej.

Koszty poniesione przez powoda to: koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3 600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Łącznie 3 617 zł.

Art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku, nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) stanowi, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Skarb Państwa poniósł koszty w postaci wynagrodzeń biegłych sądowych M. D. i L. M. w łącznej kwocie 1 296,64 zł, które nie zostały pokryte. Stąd obowiązek ich pokrycia na podstawie art. 113 ust. 1 uksc w związku z art. 98 kpc spoczywa na stronie pozwanej wg poniższego wyliczenia.

Koszty sądowe poniesione na wynagrodzenie biegłych wynosiły : 763,20 zł + 763,20 zł + 135,12 zł + 135,12 zł= RAZEM: 1796, 64 zł – 500 zł zaliczki pozwanego = 1296,64 zł (niepokryte koszty sądowe)

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.